

ผลของความใกล้ชิดและการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ต่อ
การให้อภัยระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันเพื่อน

นางสาววิไลลักษณ์ รุ่งเรืองอนันต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0283-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF CLOSENESS AND PERCEIVED SEVERITY OF
SITUATIONS ON INTERPERSONAL FORGIVING IN FRIENDSHIP

Miss Wilailuk Rungruenganan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Social Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0283-1

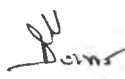
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของความใกล้ชิดและการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ต่อ
การให้ภัยระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันเพื่อน
โดย นางสาววิไลลักษณ์ รุ่งเรืองอนันต์
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี

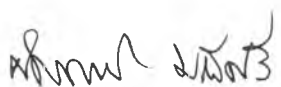

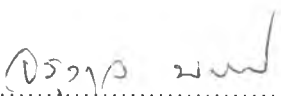
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ทิพย์ ศิริวรรณบุญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์จรูญกุล บุรพวงค์)

วิไลลักษณ์ รุ่งเรืองอนันต์ : ผลของความใกล้ชิดและการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ ต่อการให้อภัยระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันเพื่อน (EFFECTS OF CLOSENESS AND PERCEIVED SEVERITY OF SITUATIONS ON INTERPERSONAL FORGIVING IN FRIENDSHIP) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี, 65 หน้า. ISBN 974-03-0283-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลของความใกล้ชิด (ความใกล้ชิดมากและความใกล้ชิดน้อย) และการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ (ความรุนแรงมากและความรุนแรงน้อย) ต่อการให้อภัยระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันเพื่อน ผู้ร่วมการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี เพศชาย 101 คน และเพศหญิง 139 คน ผู้วิจัยขอให้ผู้ร่วมการวิจัยระลึกถึงคนๆ หนึ่งที่เคยทำให้ตนโกรธเคือง (สถานการณ์โกรธเคือง) หรือเสียใจ (สถานการณ์เสียใจ) ในอดีต จากนั้นให้ตอบมาตราวัดการให้อภัยระหว่างบุคคลแบบรายงานตนเอง Transgression-Related Interpersonal Motivations Inventory (TRIM)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทั้งในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองและสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดในระดับสูงมีการให้อภัยมากกว่าความใกล้ชิดในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ทั้งในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองและสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ การรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงน้อยมีการให้อภัยมากกว่าการรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจมีระดับการให้อภัยมากกว่าสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

หลักสูตร .....จิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต..... วิไลลักษณ์ รุ่งเรืองอนันต์ .....
สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศักดิ์นางค์ มณีศรี .....
ปีการศึกษา .....2544.....

4278133038: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: CLOSENESS/ PERCEIVED SEVERITY OF SITUATIONS/
INTERPERSONAL FORGIVING

WILAILUK RUNGRUENGANAN: EFFECTS OF CLOSENESS AND
PERCEIVED SEVERITY OF SITUATIONS ON INTERPERSONAL
FORGIVING IN FRIENDSHIP. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF.
KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 65 pp. ISBN 974-03-0283-1

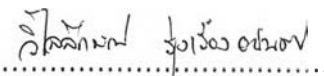
The present study was designed to examine the effect of closeness (high vs. low) and perceived severity of situations (high vs. low) on interpersonal forgiving in friendship. Participants were 101-male and 139-female undergraduate students. They were asked to think of one person who had either angered (anger situation) or sadden (sadness situation) them in the past and then completed the Transgression-Related Interpersonal Motivations Inventory (TRIM), a self-report measure designed to assess the interpersonal forgiving.

Results are as follows:

1. Both in anger and sadness situations, forgiving is significantly higher in high level of closeness than in low level of closeness ($p < .001$).
2. Both in anger and sadness situations, forgiving is significantly higher when perceived severity of the situation is low than is high ($p < .001$).
3. Forgiving is significantly higher in the sadness situation than in the anger situation ($p < .001$).

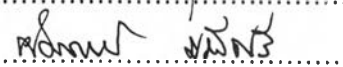
Program... Social Psychology .....

Student's signature.....

Field of study...Social Psychology....

Advisor's signature.....

Academic year .....2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาตลอด รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นในด้านวิชาการ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะคณาจารย์ในสาขาวิชาจิตวิทยาสังคมที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ รวมทั้งให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่มีคุณค่ายิ่งในการวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ นิสิตในสาขาวิชาจิตวิทยาสังคม ที่ได้ช่วยกันศึกษา ให้ความช่วยเหลือ และขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับกำลังใจที่มีให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณนิสิตปริญญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

และในท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณพี่ และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวและเพื่อนๆ ของผู้วิจัยที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และกรุณาเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วิไลลักษณ์ รุ่งเรืองอนันต์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ญ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการให้ภัยระหว่างบุคคล.....	4
ทฤษฎีเกี่ยวกับความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน.....	9
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	18
สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	19
ตัวแปรที่ศึกษา.....	19
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	20
ขอบเขตของการวิจัย.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	21

2. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง.....	22
รูปแบบการวิจัย	22

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
3. ผลการวิจัย	31
4. อภิปรายผลการวิจัย	41
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	46
รายการอ้างอิง	51
ภาคผนวก	54
- ภาคผนวก ก	55
- ภาคผนวก ข.....	61
- ภาคผนวก ค.....	62
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	65

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1. สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
2. จำนวนตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการให้อภัย จำแนกตามสถานการณ์และเงื่อนไขการทดลอง	35
3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการให้อภัย ในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง	37
4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการให้อภัย ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ	38
5. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้อภัย ระหว่างสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองและสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ.....	40

สารบัญรูปร่าง

รูปที่	หน้า
1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรา (self) และบุคคลอื่น (other).....	11
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิด และการรับรู้ความรุนแรง ของสถานการณ์ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ	39